

СОВЕТ СТАРОЧУРИЛИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Новая, д.52, с. Старое Чурилино, Арский
муниципальный район, 422014

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ ЧУРИЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Яңа урамы, 52 нче йорт, Иске Чүриле авылы, Арча
муниципаль районы, 422014

Тел. (84366)57-3-48, 3-06-09 факс (84366)57-3-48, 3-06-09 E-mail: Schur.Ars@tatar.ru.

Иске Чуриле авыл жирлеге КАРАРЫ

« 01 » июль 2019 ел

№ 79

Арча муниципаль районы Иске Чуриле авыл жирлеге жирле үзидарә органны законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр керту мониторингы үткәру турында Нигезләмә раслау турында

Арча муниципаль районы Иске Чуриле авыл жирлеге жирле үзидарә
органны тарафыннан кабул ителгән (бастырылган) законнарға һәм муниципаль
норматив хокукый актларға үзгәрешләр керту мониторингы үткәру буенча Арча
муниципаль районы Иске Чуриле авыл жирлеге жирле үзидарә органны
эшчәнлеген камилләштерү максатында, Арча муниципаль районы Иске Чуриле авыл
жирлеге Уставына таянып, Арча муниципаль районы Иске Чуриле авыл жирлеге
Советы карар чыгарды:

1. Арча муниципаль районы Иске Чуриле авыл жирлеге жирле үзидарә
органны законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр
керту мониторингы үткәру турында бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Арча муниципаль районы Иске Чуриле авыл жирлеге жирле үзидарә
органнына:

үз нормаларын чыгару эшчәнлегендә әлеге Карарның 1 нче пункты белән
расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

әлеге Нигезләмә үтәлеше өчен җаваплы кешеләрне билгеләргә;

җаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай
күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Иске
Чуриле авыл жирлеге Уставында билгеләнгән тәртиптә халыкка житкерергә, шулай
ук Интернет мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

5. Әлеге карар аны рәсми рәвештә бастырганнан соң ун көн үткәч үз көченә
керә.

Жирлек башлыгы урынбасары Р.Х.Гарифуллин

Расланды
Арча муниципаль районы
Иске Чуриле
авыл жирлеге Советының
2019 елның «01» июль 79
номерлы карары белән

**Арча муниципаль районы Иске Чуриле
авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль
норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы үткәрү турында
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Арча муниципаль районы Иске Чуриле авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану (кире кагу) максатында мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлек алып баруны күздә тоту.

2. Мониторинг **Арча муниципаль районы Иске Чуриле авыл жирлеге** жирле үзидарә органнары тарафыннан башкарыла.

3. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы кешеләр билгеләнә.

4. Мониторинг үткәрүнең максатлары:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында муниципаль актларны кабул итү, аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип табу ихтыяжлары барлыгын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләр, каршылыklar, бушлыкларны, хокукый жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының хокукый-норматив базасын системага китерүне тәмин итү;

муниципаль актларда ришвәтчелек факторларын ачыклау;

гамәлдә файдаланылмаган (әһәмиятен югалткан) яки кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны тормышка ашыру нәтижәләлеген киметә торган факторларны ачыклау;

жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан муниципаль актлар үтәлешен тикшерүгә ярдәм күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

5. Мониторинг үз эченә:

федераль конституция законнарын, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, федераль башкарма хакимият органнары норматив хокукый актларын, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын;

Арча муниципаль районы Иске Чуриле авыл җирлеге Уставын, муниципаль актларны җыюны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм бәяләүне ала.

6. Мониторинг үткәрү өчен нигез булып тора:

федераль һәм республика актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый җайга салуның аерым өлкәсендә муниципаль актлар куллануны анализлау;

прокуратура органнарыннан кERGән мәгълүмат;

муниципаль актларда булган кимчелекләр яки аларны камилләштерү кирәклеген турнда массакүләм мәгълүмат чараларыннан кERGән мәгълүмат;

муниципаль актларның камил булмавы турнда, шул исәптән:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы уздырган хокукый экспертиза нәтижәләрен;

вәкаләтле затлар тарафыннан тиешле тәртиптә үткәрелгән муниципаль актларның ришвәтчелеккә каршы экспертизасы нәтижәләрен;

конференция, семинарлар, ачык тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулары һәм җирле үзидарә органнары тарафыннан уздырыла торган башка чараларның йомгаклау документларын үз эченә алган граждандан, юридик затлардан, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмалардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимияте органнарыннан, муниципаль берәмлекләреннән вәкиллекле органнары депутатларыннан кERGән мөрәжәгатьләр.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

7. Җирле үзидарә органнары үз вәкаләтләренә караган сораулар буенча әлеге Нигезләмәнең 4 нче пунктында күрсәтелгән жаваплы кешеләр белән берлектә мониторинг уздыра.

Мониторинг үткәрү максатында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының, Россия Федерациясе субъектларының башка муниципаль берәмлекләре тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш төрләре кулланылырга мөмкин.

8. Мониторинг:

әлеге Нигезләмәнең 6 нчы пунктында күрсәтелгән актларны;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча суд актларын (суд практикасын);

прокурор актларын анализлау аша башкарыла.

9. Мониторинг үткәрү, җирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча башкарылган нормалар чыгару нәтижәләрен билгеләү максатында җирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын булдыру һәм алып бару тәртибе турнда муниципаль берәмлекләреннән вәкиллекле органнары карары нигезендә алып барыла

торган муниципаль норматив хокукый актлар кулланыла.

10. Мониторинг үткөрү барышын жиңеллештерү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары (аларның операторлары белән контракт, килешү төзү мөмкинлеге булган очракта) кулланыла. Алар:

«Консультант Плюс» мәгълүмат системасында тикшерүгә куелган законнар һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү турында;

«Консультант Плюс» мәгълүмат системасында тиешле хокук өлкәсе буенча аңалыклар кертелү турында;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясының «Төбәк законнары аналитигы» («Аналитик регионального законодательства») автоматлаштырылган мәгълүмат системасына муниципаль актларның законнарга туры килмәү очраklары турында мәгълүмат керүне тәмин итә.

Мониторинг үткөрү барышын жиңеләйтү максатында башка мәгълүмат системалары сервислары кулланылырга мөмкин.

11. Муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрән югалткан дип тану (кире кагу) максатында мониторинг үткөргән вакытта әлеге Нигезләмәнең 9 нчы пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларны куллану гамәле турындагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфәгатьләрән үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) кирәклеген билгели торган югарырак юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт кабул иткәндә жирле үзидарә органы вәкаләтләре чигендә эш итү;

муниципаль актта ришвәтчелек факторлары булу;

иҗтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

кулланган вакытта муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) булу;

норматив хокукый актларны куллану практикасы булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмау;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлегенә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрән канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында законлы көченә кәргән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

12. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль актларга үзгәреш кертүне таләп итүче федераль һәм республика законнарына кертелгән үзгәрешләр ачыкланса, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актларның үз көчен югалтуы турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында муниципаль акт

проектлары эшләнә;

муниципаль актларны югарырак юридик көчкә ия булган актларга туры китерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

13. Федераль һәм республика законнары актларына кертелгән үзгәрешләр муниципаль актларга да үзгәреш кертүне таләп иткән очракта мониторинг федераль яки республика акты чыкканнан соң 30 көн эчендә башкарыла.

Мониторинг үткәргүгә нигез булып гражданнардан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимияте органнарыннан, муниципаль берәмлекләренң вәкилләклә органнары депутатларыннан кәргән мөрәжәгатъләр, шулай ук прокуратура мәгълүматы торган очракта, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларыннан тыш, мониторинг мондый мөрәжәгать һәм мәгълүмат кәргән көннән соң 30 көн эчендә үткәрелә. Мониторинг үткәргү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта жирле үзидарә органнарының нормалар чыгару эшчәнлегә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

14. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проекты эшләү һәм муниципаль акты кабул итү федераль һәм (яки) республика законнары актына үзгәреш керткәннән соң, әлегә Нигезләмәнең 14 нче пунктының өченче кызыл юлында күрсәтелгән очрактан тыш, ике айдан да соңга калмыйча башкарыла.

15. Мониторинг үткәргү өчен җаваплы кешеләр жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

15.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

мониторинг үткәргү объекты турында;

мониторинг үткәргән кешеләр турында;

мониторинг үткәргү вакыты турында;

хокукый җайга салуның кыскача бәяләмәсе, мониторинг үткәргү сәбәбе.

15.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актлар кабул итү, кире кагу буенча тәкъдимнәр;

хокукый мөнәсәбәтләренң аерым өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән һәм мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка тәкъдимнәр.

16. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар законда каралган тәртиптә һәм вакыт аралыгында Татарстан Республикасы муниципаль хокукый актлар регистрына кертү өчен җибәрелә.

Өлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтижеләре буенча ачыкланган, анда булмаган муниципаль актлар жибәрелә.

17. Мониторинг нәтижеләреннән чыгып, нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

18. Мониторинг үткөрү, жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә караган хокукый жайга салуның тиешле өлкәсендә муниципаль актларны федераль һәм республика законнары белән тәңгәлләштерүне вакытында башкару өчен мониторинг үткөрү һәм хокук чыгару эшчәнлегенә өчен жаваплы кешеләр шәхси (шул исәптән дисциплинар) жавап бирә.

19. Мониторинг нәтижеләре буенча тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен жирле үзидарә органнары җитәкчеләре закон буенча жавап бирә.